

drugega iskat. Slovencem se nikakor ne godi tako sijajno, da bi smeli trohico delavnih mož žaliti, — ne tako sijajno, da bi se smelo z mnogo- in bridkoskušenimi poslanci kepati ali njih sem in tje suvati po političnem polju, kakor šahove figure. Konj, ki dobro orje in vozi, se ne daje »šintarju«, pravijo naši kmetje.

To so nove izjave za Žičkarja.

Toda opomniti moramo svoje somišljenike, da so takšne izjave kakor jih prinašamo list za listom, sicer za gsp. Žičkarja jako častne in za agitacijo ugodne, toda glavna je priprava na volitve volilnih mož. Dober izid teh volitev bo najboljša izjava za gospoda Žičkarja!

Politični ogled.

Volilno gibanje. Ker dr. J. E. Krek noče zopet prevzeti kandidature v peti skupini na Kranjskem, potegoval se boče za mandat vodja katoliško-narodne stranke dr. Ivan Sušteršič. Ker tudi liberalna stranka pošlje svojega vodjo dr. Tavčarja na Dunaj, bo tudi na Dunaju med njima hud »žolt«. Liberalna stranka je nadalje postavila svoje kandidate: za Novo mesto, Krško, Metlika nasproti g. Viljemu Pfeiferju veleposestnika Ivana Globočnika, za ljubljansko okolico, Ribnica, Velike Lašče nasproti Vencaju tovarnarja Jos. Lenarčiča, za notranjske kmetске občine pa gsp. Iv. Božič. Na Koroskem se Slovenci jako marljivo pripravljajo na volitve. Vsako nedeljo imajo po dva shoda. Da bi imeli vspeh!

Poroka v cesarski hiši. Nadvojvodinja Marija Imakulata Rajnerija se je dne 29. t. m. poročila z vojvodo Robertom Vrttembergom.

Deželni zbori. Kakor poročajo listi, se skličejo deželni zbori meseca decembra in sicer še pred Božičem na kratko zasedanje. Glavni namen tega zasedanja bodo namreč deželni proračuni.

Dalmacija. Dne 17. t. m. je zborovala v Zadru hrvatska narodna stranka ob polni udeležitvi njenih zastopnikov. Namen zborovanja je bil storiti kake korake za zbližanje Slovanov, t. j. Hrvatov in Srbov proti Italijanom v Dalmaciji. Stranka je zatorej ponudila pogodbo stranki prava in srbski stranki, katero so navzoči zastopniki soglasno odobrili. Izvolili so zajedno tudi izvrševalni odbor, ki bode izvršil pogodbo tudi v podrobnostih. Ta odbor bode svoječasno označil tudi kandidate. Da je stranka s svojim sklepom pravo pogodila, priča to, da prihajajo od vseh strani dežele pohvalna priznanja izvrševalnemu odboru. V teh priznanjih je izražena zadovoljnost radi sprave in nada, da se jedino na ta način zadobi zadosti močna

Godomerci i. dr. Samo pri beneških Slovencih t. j. pri onih, ki bivajo med Vidmom in Gorico, in Rezijanih se je ohranil še nekaj ostanek starega patrijarhalnega življenja. Tukaj bivajo še danes v eni hiši 3—4 sorodne družine skupaj; sin, ki mu je dal oče na smrtni postelji blagoslov, vodi celo gospodarstvo in skrbi za red, drugi pa morajo delati in se njemu pokorjavati.

Marsikateremu bralcu je, čitajočemu te vrstice, menda prišlo na misel, da so stari Slovani bili pravi socijalni demokratje. Socijalci so bili, ker so živeli združeno, demokratje pa tudi, ker so starejšine bili le prvi med enakimi, ne pa samosilniki med brezpravnimi subjekti. Ali vendar je naše socijalno demokratstvo od staroslovanske družinske ustave bistveno popolnoma različno. Naj nikogar ne tere skušnjava bodisi po tem ali po onem; na socijaldemokratske blodnje pameten človek pač že dolgo ne da nič več, imelo pa je tudi staroslovansko združništvo mimo vrlin zelo usodepolne slabosti, o katerih bomo še le govorili.

bran proti Italijanom in jamstvo, da noben Italijan ne pride v državni zbor.

Pruska evangeliška zveza je dovolila za protestantovsko gibanje v Avstriji za prihodnje leto 200.000 mark. Avstrijska vlada pa to mirno gleda.

Španija. Na Španskem so dobili zopet nove ministre. Sedanje ministerstvo je sestavil bivši vojni minister Azcarraza, Silvela je odstopil. Uzrok njegovemu odstopu ne tiči tako v gospodarskih odnosih Španije, marveč v nesporazumu v kabinetu samem.

Vojske v Južni Afriki noče biti konec. Buri se prikazujejo zopet na bojnih poljih, o katerih smo mislili, da so že za vselej v angleških rokah. Dne 17. t. m. so naskočili Jagersfontein, oprostili ujetnike, nato pa naglo izginili. Najnovejše brzozavke pa poročajo celo velik uspeh: vzeli so Angležem zopet Jakobsdaal, čeprav se je garnizija krepko upirala.

Vojska na Kitajskem. Nemčija in Anglija sta sklenili medsebojno pogodbo, koje ost je naperjena proti Rusom. Pogodba pravi, da bosta državi varovali samostojnost in nerazdeljivost Kitajske. Rusija namreč name-rava za vojno odškodnino tirjati od Kitajcev Mandžurijo. In proti temu je naperjena nova pogodba. Vedno se bijejo nove praske, v katerih plačajo evropske žrtve. A Kitajci se ne mislijo tako hitro vdati. Princ Tuan je izdal oklic, v katerem opominja svoje pristase k potrpljenju, dokler reka Peiho ne zmrzne in zima mednarodne čete na severu ne pokonča. Vsak Kitajec mora biti pripravljen na trenotek, ko se porazijo vsi tujci.

Dopisi.

Iz Maribora. (Slov. gledališče.) Prihodnjo nedeljo, t. j. 4. nov. se bo v Narodnem domu igrala igra »Mlinar in njegova hči.« Predstava se vrši v prid družbe sv. Cirila in Metoda in je torej kolikor toliko vsacega Slovenca dolžnost, da pride in položi svoj dar. No, dar bo lahko jako majhen, kajti vstopnina se je tako znižala, da se na galeriji igra lahko vidi za 20 vin.; sedeži tamkaj stanejo 40 vin., stojisce v dvorani 60 vin., za dijake polovico, sedeži pa po 80 v., 1 K in 1 K 20 vin. Zares malenkost; zato pa se pričakuje, da bode vse do zadnjega koticčka razprodano, tem bolje, ker je vsebina igre kaj zanimiva. Ovdovel mlinar, bogatin a skopuh, ima edino dete, hčer Micko; ta ljubi Janka, pridnega mladeniča brez premoženja, ki se je pri njenem očetu izučil mlinarije; tudi Janko je vklebil Micko v svoje srce. Oče, ki je bil jetičen, je seveda nasprotnoval tej združitvi; berač bi naj kedaj imel njegov denar, ne, to se ne sme zgoditi! Zato še hoče živeti. Od grobarja izve, da prst, ki se iz novega groba vzame v božični noči in položi na prsi, preklicano bolezen odpravi. Brez namena pa grobar na božični večer v gostilni, v kateri sedi Janko, tudi pripoveduje, da ob 12. uri gredo čez pokopališče v cerkev duhovi tistih, ki bodo v prihodnjem letu umrli. Janka, ki je v srčni bolesti malo čez mero potegnil, se loti skušnjava, iti ob 12ih na pokopališče gledat, ali bode starega mlinarja že v prihodnjem letu smrt pobrala. Skušnjava ga premaga, on gre. Na pokopališču pa, od vina premagan, zaspi, in v sanjah vidi duhove: med drugimi starega mlinarja, kot zadnjega v vrsti pa tudi Micko. Otdot pa ne bomo dalje pravili, da vsega ne izpovemo. Naj vsak gre tja in gleda. Da se bode predstavljalo dobro, to se razume samoodsebe, ker so naši čitalnični diletantje nas še vsikdar očarali. Prihodnjo nedeljo torej vsi v gledališče Narodnega doma! Začetek točno ob 8. uri. Dobivajo pa se vstopnice že tudi od 1. nov. naprej pri g. Dolencu v Poštni ulici.

Iz Konjic. (Politično zborovanje.) Preteklo nedeljo je imelo naše katol. poli-

tično društvo dobro obiskano javno zborovanje. Videli smo navzoče volilce ne samo iz konjiške župnije, ampak tudi iz sosednih, čadramske, zrečke in prihovske. Vlč. g. nadžupnik Voh je govoril o Slomšek. Podal nam je jasno sliko njegovega življenja in delovanja ter ob koncu pozval navzoče, naj zakličejo Slomškovega spominu »slava«, kar se je z navdušenjem storilo. Za njim je govoril g. Anton Korošec iz Maribora. Veselimo se lahko, je izvajal, da vlada ni prepovedala današnjega zborovanja, ker se na njem govori tudi o Slomšku, ali da vsaj ni poslala orožnikov, kakor se je to zgodilo na Ponikvi, v Ljutomeru, Žalcu. Vlada se boji Slomškovega duha, ki je duh odločnosti in duh neumornega delovanja. Kmetškemu stanu pa se ni treba bati Slomškovega duha, ker le s tem duhom si bo ohranil svoje najsvetejše stvari, sveto vero, slovenski jezik in slovensko zemljo. Na-to je primerno naslikal vlado, ki tako slabo brani svetinje slovenskega ljudstva. Omenjal je neovirane protestantske agitacije, ki se zanaša iz Nemčije v Avstrijo, omenjal nemških avskultantov v Celju, za katere se mečejo stotaki ven, čeprav je gotovo, da se nikdar ne bodo dobro slovensko naučili, mnogi slovenski vseučiliščniki pa morajo stradati. Označil je duh naše deželne vlade ter opisal veselje Claryjevo v Ptuj, ko so nad njim vihrale same frankfurtarice, a omenil tudi med navdušenjem zavedne fante iz ptujske okolice, ki niso hoteli Claryju s konji nasproti. Vlada zanemarija tudi napredek kmetškega stanu, posebno letos se je to videlo, ko kmet ni imel nobenega svetovalca in posredovalca, da bi obili sad spravil v pošten denar. Kmetje naj govorijo z vlado o teh rečeh po svojih poslancih in sami na zborovanjih in političnih shodih. Priporočal je kandidature Žičkarjevo, Robičevo in dr. Dečkovo. Nazadnje je pozival kmete, naj sami vstajajo ter izražajo svoje želje in svoja mnenja. Več kmetov je vstalo, ki so vsi govorili za Žičkarjevo kandidature v peti kuriji, ker bi bilo nehvaležno, brez vzroka ga sedaj nenkrat odstraniti. Tako delavni poslanci se naj iščejo, ne pa mečejo proč. Na-to so enoglasno vsprejeli resolucije, ki jih prinašamo na drugem mestu. Pri vsaki resoluciji je g. predsednik pozival navzoče, naj vstane, če ima kdo kaj proti tej povzročil tudi protiglasovanje. Po dvehurnem zborovanju se je sklenil shod političnega društva, kojega kandidatje so Žičkar, Robič in dr. Dečko.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Za volilno dobo. Na dan volitve volilnih mož naj gredo vsi naši somišljeniki na volišče. Posebno velja to za kmetško skupino Maribor-Slovenji Gradec, kjer je naš kandidat g. Robič, potem za peto skupino Maribor-Lipnica, kjer kandidiramo posestnika g. Mlakarja in pa za peto kurijo na Spodnjem Štajarskem, kjer kandidira zopet g. Jos. Žičkar. Naši volilci ne smejo biti brezskrbni, kajti nasprotniki stojijo vsi in oprezno na krovu. Proti Mlakarju so postavili nemški bauernbinderji kandidatom marenberskega nadučitelja Brandeisa, ki je prišel od severa naše države si med nas kruha služiti in ki torej naše kmetске, obrtniske ter delavske potrebe ravno toliko pozna, kakor letos rojeni otroci lanske sneg. Brandeis nima za naš okraj nobenih zaslug in sploh ne vemo o njem nobenih drugih lastnosti, nego da je strasten Nemec, čeprav je njegova mati pristna Čehinja. G. Fr. Mlakar je naš domačin, uzoren kmetovalec in z ljudskih shodov znan zagovornik kmetških pravic. Volite torej za volilne može le take može, o katerih ste prepričani, da bodo volili g. Robiča, Mlakarja in Žičkarja. Kakor slišimo, še se po mnogih krajih, posebno okoli Maribora in

začela nobena agitacija za naše kandidate. To je žalostno! Taka brezskrbnost je letos skrajno nevarna. — V mestni volilni skupini Celje-Brežice se Slovenci tiho, a vrlo pripravljajo volitve. Zmaga dr. Dečkova je vedno verjetnejša. V mestni volilni skupini Maribor-Ptuj-Ormož pa opazujemo premalo gibanja! Nikjer agitacije, nikjer niti ožjih volilnih odborov! To se mora še predruščiti. Udarec bi bil za nas, ako bi dr. Pipuš dobil sedaj v tej skupini manj glasov nego jih je dobil slovenski kandidat pri zadnji volitvi.

Kmetje, obrtniki in delavci! Članek s tem napisom (glej prilogo!) smo dali tudi posebej natisniti. Somišljenike opozarjamo, da se dobiva odtis tega članka brezplačno v našem uredništvu. Naj se nam javi samo, koliko komadov se potrebuje in kam jih naj pošljemo.

Volilno gibanje. Ko je že bil natisnjen drugi članek, smo dobili še poročilo iz gornjesavinjske doline, da so se volici iz občin Solčava-Luča na volilne shodu dne 28. okt. soglasno izrekli za g. Žičkarja in g. Berkasa. Natančneje poročilo prihodnjič.

Žičkar in obrtniki ter delavci. V zadnjem državnem zboru je dokazal gospod Žičkar tudi s tem svoje umevanje obrtniških in delavskih teženj, da je glasoval za premembo obrtniških postav, posebej se za spremembo §§ 59 in 60 obrtnega reda, in pa da je pri debati o osemurnem delu delavcev pod zemljo glasoval za osemurno delo.

Kozjanske zadeve. Kozjansko politično društvo se je izreklo za kandidaturu g. Josipa Žičkarja v peti kuriji. Zadnji teden pa so nekateri listi prinesli iz Kozjega od 11 posameznih oseb podpisano izjavo za Žičkarjevega protikandidata. Toda ta izjava nima posebnega pomena. Na njej sta podpisana tudi Zvonimir Dobruš in Milan Spitzer, ki sploh volilca nista, potem neki Eduard Böheim, čeprav je Eduard med volilci nepoznano ime, in nazadnje Cilensek in Gorisek, oba pisarja dr. Pikla, ki je izjavo povzročil. — Naš dopisnik iz Kozjega nas opozarja, da ondotno bralno društvo že skoro pol leta nima predsednika. Društveniki, zahtevajte občni zbor in si izvolite delavnega krščanskega predsednika.

Kat. polit. društvo v Konjicah je sklenilo razven v »volilnem gibanju« natisnjenih resolucij še tudi te izjave: 1. Na shodu kat. pol. društva v Konjicah zbrani morajo zahtevati od svojih bodočih poslancev, da se z vso odločnostjo potegajo v državnem zboru za zboljšanje slabih kmečkih razmer.

2. Zahtevajo od vlade, da naredi mir med avstrijskimi narodi s tem, da izvede enakopravnost vseh narodnostij ter pozivljajo svoje bodoče poslance, da se z vso močjo uprejo nakani nemških strank, ki zahtevajo nemščino kot posredovalni jezik za našo državo.

3. Že več ko 30 let so hodili naši deželni poslanci nemško gospodo v Gradec nagovarjati, da naj bi nas prebivalce spodnjega Štajarja pripoznali za enakopravne prebivalce Štajarske dežele; dokazovali so jim pri vsaki priliki, da najboljše dohodke ima dežela iz spodnjega Štajarja; pritoževali so se pri vsaki priliki, kako da se Slovenci zane-marjajo pri oddajanju dež. služb, kako se jim obtežuje narodna izomika.

Kaj so graški gospodje na to odgovorili: Deželno gimnazijo na Ptuj so razglasili za vse čase za nemško gimnazijo; Slovencem se meščanske šole (v St. Juriju) niso hoteli dovoliti; deželni odbor žuga županstvom z občutljivimi kaznimi, ako mu na nemške dopise ne bodo pokorno odgovarjali. Pri vseh teh krivicah, ki se nam delijo iz Gradca, se pač ni čuditi, da si želimo »Proč od Gradca«, ako nam osrednja vlada ne pripomore, da dobimo južno štajarski prebivalci

svoj slovenski oddelek pri c. kr. namestništvu, pri deželnih uradih in napravah.

4. Naša c. kr. politična ekspozitura ni imela svojega napisa, dokler ga ni naš poslanec gosp. Jožef Žičkar v državnem zboru odločno tirjal. Dobili smo dvojezični napis, kakoršen edini pristojna našemu okraju. Ravno tisti naš gosp. poslanec je pa tudi že več peticij vložil v starem državnem zboru, v katerih se je od raznih ministerstev tirjalo, skrbeti za to, da se napravijo temu podobni napisi na vseh tukajšnjih c. kr. uradih, t. j. pri c. kr. okrajnem sodišču (ki ima sicer slovensko-nemški pečat, a ne take table), pri c. kr. davčnem uradu, ki še nima slovenskega pečata, pri c. kr. pošti in pri brzojavu, pri c. kr. premerilnem uradu. »Katoliško. polit. društvo« pozivlje navzoče gg. župane in občinske odbornike, da ne nehajo ponavljati prošenj za slovenske uradne pečate.

Volitve volilnih mož za peto in četrto skupino v ptujskem okraju se začnejo dne 5. nov. Dne 5. nov. volita med 8. in 10. uro občini Karčevina in Slovenska ves, med 2. in 4. uro Stadtberg in Sv. Lovrenc na dr. polju; dne 6. nov. med 9. in 11. uro Podvinci, Kicar, Dolena in St. Janž, med 2. in 4. uro Rogoznica, Pacinje, Sv. Bolfenk, Cirkovci; dne 7. nov. med 9. in 11. uro Sv. Marko, Zabovci, Črna gora, med 2. in 4. uro Stojnci, Bukovci in Majšberg; dne 8. nov. med 9. in 11. uro Borovci, Pervenci, Stoperce, med 2. in 4. uro Spuhlje, Brestje in Donatibreg; dne 9. nov. med 9. in 11. uro Polanci, Slom in St. Rok, med 2. in 4. uro Hlaponjci in Polenšak, med 3. in 5. uro Rogatec; dne 10. nov. med 9. in 11. uro Juvanci, Dolič, Desna in Čermožiče, med 3. in 5. uro Vurberg. Drugi kraji v ptujskem okraju volijo med 12. nov. in 1. dec. Prinesemo prihodnjič. Vse natančneje se razvidi iz občinskih razglasov. Pozor, volilci!

Osebnosti. Ravnatelj celjske gimnazije Peter Končnik je imenovan deželnim šolskim nadzornikom na Kranjskem, kjer bo pomagal deželnemu predsedniku baronu Heinu postavljati Nemce na noge. Kranjski liberalci se čudijo temu imenovanju, a v deželnem zboru se vežejo s Končnikovimi somišljeniki proti lastnim bratom. Prejšnji kranjski šolski nadzornik naš rojak g. Jos. Šuman je umirovljen in dobil tem povodom naslov dvornega svetnika.

Za evharistični shod se je oglasiti pri preč. gosp. kanoniku dr. J. Križaniču vsaj do 15. novembra.

Smrtna kosa. V Celju je umrla gospa Ivana Tertnik rojena Škofic, soproga gospoda gimnazijskega profesorja dr. Ivana Tertnika, rojena Ljubljanka. — V Ormožu je umrl modroslovec g. Andr. Kranjc, rodom iz St. Jurija ob Ščavnici. — V Braslovčah je umrla absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Emilija Jarc.

Iz Rajhenburga. Dne 28. t. m. se je vršila v samostanu očetov trapistov izredna svečanost. Že soboto zvečer so se pripeljali naš mil. knez in škof, da podelijo nekaterim redovnikom višje rede. Na kolodvoru so pričakovali visokega dostojanstvenika gg. opat z nekaterimi redovniki, dekan Žičkar s kaplanom, domača duhovšina, župan z ognjegasci in obilna množica ljudstva. Ognjegasci so z bakljami in lampijoni čarobno razsvetlili kolodvor in spremljali mil. kneza in škofa do samostanskega grada, ki je bil tudi na čast visokemu gostu razsvetljen in ves v zastavah. Drugi dan so mii knez in škof podelili med sveto mašo duhovniški red o. Stanislavu Planinšku in subdijakonu o. Alojziju Neumannu in M. Berchansu. Po ordinaciji se je vršila slovesna procesija redovnikov in došlih gostov h kapelici srca Jezusovega, katero so trapisti postavili sredi polja. Blagoslovili so jo mil. knez in škof in po blagoslovljenju pred obilno množico vernega ljudstva v krasnem govoru poveljevali presv. Srce Jezusovo. Po končanem govoru

se je opravila v kapelici sv. maša. Slovesnosti so se udeležili mnogi odlični gosti, med drugimi g. glavar pl. Vistarini, častni kanonik Bosina, pripor kartuzijanov pleterskih, dekana Žičkar in Verk, urednik Pukl iz Dunaja, notar Hudovernik iz Kostanjevice, mnogo sosednih svetnih duhovnikov in menihov, načelnik žel. postaje in trški župan Kunej.

V Celju se bo igrala dne 1. novembra v Narodnem domu žaloigra »Mlinar in njegova hči.« Začetek ob 7. uri.

»Slomšekova zaveza«, društvo kršč. mislečih učiteljev in vzgojiteljev je dobila vladno odobrenje pravil. Pripravljali odbor bo zajedno za prvo leto društveni odbor.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali č. g. Kumar 5 K, neimenovan 1 K, č. g. Rado Marzidovšek 10 K. Živeli!

Politični shodi se bodo vršili dne 4. nov. v St. Jakobu v Slov. gor., kjer bo zajedno Slomšekova slavnost. Začetek ob 3. popoldne v Peklarjevi gostilni. — Dne 11. nov. bo politični shod v Kozjem.

Imenovanja. Staj. dež. finančno ravnateljstvo je imenovalo fin. konceptnega praktikanta dr. Karola pl. Devičiča fin. koncipistom ter oficijala Fr. Žoharja blagajničarjem.

Iz šole. Izpraznjeni učiteljski mesti v Čadramu sta dobila g. Jos. Mithans, absolviran učiteljski in gospica Ljudmila Božič iz Ži. Na njeno mesto pride gđ. Vinc. Blažič od slov. šole v Konjicah.

Planinska vest s štajerskih planin. Dne 17. okt. je Savinjska podružnica slov. plan. društva otvorila pot skozi Turski žleb. Slavnostne otvoritve so se med drugimi udeležili tudi trije nemški profesorji: znani Frischau iz Gradca, potem dr. Reinitzer, profesor na graški tehniki in profesor Sputh z berlinske arhitekturne šole. Prof. Frischau je v svojem iskrenem govoru jako simpatično govoril o Slovencih ter zaklical trikratni »Živio« in »Hoch« v to, da bi v slovenskih planinah nehala vsa navskrižja. Na to je govoril tudi berlinski profesor Sputh, istotako iskreno ter rekel med drugim, da je letos prvič potoval po slovenskih planinah, da pa je kakor v Triglavskem pogorju tako tudi v Savinjskih planinah bil povsod gostoljubno sprejet ter da se čuti v teh planinah prav tako, ali pa še bolj varnega, nego v tirolskih alpeh. Obljubil je, da bo skušal na severnem Nemškem odpraviti vse omenjene predsodke ter zaklical »Hoch« slovenskemu planinskemu društvu. Ta dogodek priča, kako sodijo o Slovencih objektivni in pošteni Nemci.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Ker je pri-ložnostno tukajšni g. župnik Josip Weixl podaril za nakup knjig revnim učencem 10 K, se mu šolsko voditeljstvo in krajni šolski svet tem potom za ta blagi dar v imenu šolske mladine zahvaljujeta.

Šolska tombola bo v Ljutomeru na Martinovo, to je v nedeljo dne 11. nov. zvečer v Vaupotičevih gostilnih prostorih. Ker je čisti dobiček namenjen v nabavo potrebnih učnih pripomočkov za ubožne učence in učenke Franc Jožefove šole, vabi učiteljstvo vse blage šolske prijatelje in prijateljice k obilni udeležbi ter jih prosimo za primerne prispevke, oziroma dobitke.

Družba sv. Mohorja je pričela z razpošiljanjem letošnjih družbenih knjig. Lavantinska škofija pride letos zadnja na red, ker je lani prva bila. Letos bode romalo vsega skupaj 471.576 Mohorjevih knjig med ljudstvo. Za prihodnje leto pripravlja odbor daljšo povest »Za srečo!« dalje »Pamet in vera«, slovenskemu narodu v potrditev njegove vere, spisal I. M. Seigerschmied, »Zgodbe svetega pisma«, »Umni kletar«, »Slov. večernice«. Vseh dohodkov je družba sv. Mohorja imela letos 177.551 K 16 h, stroškov pa 177.540 K 40 h. Slovenci, tako, na delo, da se prihodnje leto število Mohorjevih članov zopet pomnoži!

V gornjeradgonski zastop so sprejeli namesto kmeta Kolarja, negovskega gospoda oskrbnika. Torej s kmeti ven, z gospodi noter! To je zastop za kmete!

V Celje se preseli ljubljanski kamnosek gosp. Vinko Čamernik.

Slovenci v Pragi. Letos je na praških visokih šolah vpisanih 33 slovenskih dijakov, med njimi 10 Štajarcev.

Zdravnik dr. Leo Kreft ordinira vsako predpoludne v Radencih, popoldne v Gornji Radgoni. Prejšnji radenski zdravnik je odšel.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je 15. dne meseca oktobra poročil g. Alojzij Majcen, učitelj pri Sv. Andražu v Slov. goricah z gospodičino Franciško Kupljen iz Žihlave.

Pri Kapeli blizu Radenc siriti lažnjivega kljukeca iz Ptuja, »Štajerca«, krčmar Rud. Horvat in trgovec Hausman. O Hausmanu ne rečemo ničesar, o njem naše ljudstvo ve, da nikdar ni bil prijatelj slovenskega naroda, a o Rudolfu Horvatu se nam zdi to počenjanje čudno; kajti pripoveduje se nam, da je Horvat vedno jako naroden, kadar se pri njem priredi kaka narodna veselica ali pa se zateče k njemu kaka narodna družba. Kako sedaj ta sprememba? Ali je zašel pod upliv ondotežnega nadučitelja Kvasa? — V Moti pa opravlja posel Horvatov ter misijonari za »Štajerca« Jakob Missia, posestnik parnega mlina in Bračkov pristaš.

Lažnjivi kljukec iz Ptuja, gospod »Štajerca«, mora imeti jako potrpežljive čitatele, da jim sme tako debelo lagati. O slovenskem zaupnem shodu v Ptuj pravi, da je bilo tamkaj samo 6 kmetov. Ti lažnjivi kljukec ti! Samo iz gornjeradgonskega okraja jih je bilo 11, torej samo iz enega okraja približno toliko kakor si ti imel že odgovornih urednikov. Na uho pa ti lahko povemo, da je bilo kmetov iz vseh sosednih okrajev več nego imaš ti med kmetiskim ljudstvom plačujočih naročnikov. — Pa hinavec je tudi ptujski kljukec. Proti judom zabavlja, da se kar peni. V inseratih odzadej pa sprejema tudi naznanila od židov. Gospod Visenjak, so tudi židovi v vaši »kmetiški stranki«? Dobro bi bilo, da ne samo nam, ampak tudi Štajercu včas »pred nosom okoli kramljate, ga pokukate in ga tudi okoli zasučete«. Dajte si naš nasvet »mnogokrat pred oči postavljati«!

Duhovniške vesti. Čast. gosp. Matevž Osenjak, kaplan v Sv. Juriju ob juž. železnici je stopil zaradi bolehnosti v začasni pokoj ter se preselil v Gradec.

Društvene zadeve.

Kmetijsko bralno društvo v Starem trgu pri Slovenjgradcu priredi dne 4. novembra Slomšekovo slavnost. Vspored bo raznovrsten. Za slavnostnim govorom se bo popevalo, tamburalo pa tudi igrala dramatična igra: »Kje je meja?«. Začetek slavnosti je ob 3. uri popoldne v Petričevih prostorih v Starem trgu. K obilni udeležbi uljudno vabi društveni odbor.

Bralno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. priredi dne 25. novembra letni občni zbor ter jako zanimivo veselico, pri kateri se bo uprizoril izborni Lendovšekov igrokaz »Slomšekovo rojstvo«, ker je ravno namenjeno za ta večer. Igrala se bo tudi mična in ganljiva igra v petih dejanjih »Lurška pastarica«. To naznanimo že sedaj, da sosedna društva ne priredejo takrat kaj enakega. Priprave za veselico so že v polnem tiru. Odbor.

Gospodarske stvari.

Tečaji za vinogradstvo in sadjarstvo.

Konec.

So ljudje, ki koprne po zlatu, ki v veri na vraže premagajo grozo in se drznejo v temni noči kopati tajnostne zaklade, drugi

begajo daleč okoli po sejmovih in raznih barantijah, drugi skušajo svojo srečo v loteriji, sploh stremijo odveč po negotovih dobičkih, po fantazmih, a gotove zaklade, ki jim leže v njih pridelovalnih sredstvih, v njih zemljah, katere s treznim, dobro premišljenim delom lahko in gotovo vzdignejo, pa puste ležati. Za te ni treba kolomona, ni treba v risu tvegati svoje duše, ni treba biti odvisen od negotove slepe sreče, ampak trezen odločen gospodar, ki se zna podati sedaj vladajočim okoliščinam, ki zna naravne pogoje v svoj prid obrniti, vzdigne ta zaklad, če ne naenkrat pa v teku časa gotovo. Koliko najdemo ljudi, ki so od izkopanega zaklada ali od loterije in enakih podjetij obogateli? V krajih, kjer se ljudje na to zanašajo, najdemo le revščino. So pri nas kraji z ugodnimi razmerami, kjer pa se ljudje malo brigajo za posestva, kjer hodijo bolj po kupčijah, a ti kraji ne kažejo po zunajnosti pravega blagostanja. Najdemo pa pri nas in drugod kraje, kjer kmetovalci bolj ali manj umno gospodarijo, kjer pa tudi trdno stojijo. Prehodil sem mnogo dežel, kjer upoštevajo bolj zahteve napredka in dasiravno so naravne razmere mnogokrat neugodnejše nego pri nas, pa človeku kaj dobro de, ko vidi splošno blagostanje.

Dokler bodemo pri nas videli gnojnico po jarkih odtekatih, dokler bomo životarijo sadna drevesa kot žrtve nerazumljenih njih zahtev, dokler se ne bodemo znali odločno boriti proti raznim škodljivcem, dokler bodo med sadnim drevjem $\frac{2}{3}$ vrst, ki niso prav za prav za nobeno rabo, dokler ne bodemo zboljšali naša kletarstva itd., dotlej nikakor se nismo na pravi poti, dotlej nimamo pravice čas in okoliščine dolžiti krivde do naših slabih gmočnih razmer.

Vesoljne skušnje, oprte na razne vede, omogočijo razmeroma ceneje, boljše in vse več pridelovati, in kjer se to zgodi, tam vsevajo vsi slojevi človeške družbe, vse gospodarske skupine, ako so v pravem razmerju.

Na podlagi teh skušenj in ved vrši se tudi kmetijski pouk bodi si v šolah bodi si po potovalnih učiteljih. Ker pri nas toliko napak najdemo, se je čuditi, da ni vdeležba pri zborovanjih, kjer se poučuje ali razgovarja o gospodarstvu, vedno taka, kakor bi zamogla biti, kakoršna je po drugih deželah, kjer je gospodarstvo že itak bolj prospelo, in pa da ne sledi poduku vedno tudi dejanje, kakor je želeti. Je-li izvršitev takih naukov nemogoča? Za primer vzemimo sajenje drevja. Tu pogosto vidimo, da sadijo kmetovalci preveč drevja pregosto. In kako drevje! Umni sadjerejec si s takim rajši zakuri. Ne bi bilo bolje kupiti eno drevo prave kakovosti, ki bode gotovo vsevalo in obilo rodilo, na mesto 10 ali več ničvrednih. In kako se drevje posadi? Predmet, ki ima tako važen namen, kakor sadno drevo, zasluži pač nekaj več skrbnosti. In ti da pravilno sajenje enega dobrega drevesa več dela, kakor površno desetih bornih drevesc? Od teh pa še večji del pogine in se vedno z novim nadomeščajo. Kje pa je vseh večji? Enakih primerov se da na stotine navesti. Večinoma vse, kar se o priliki kmetijskega razmeram prirojenega poduka priporoča, je vsakemu izpeljivo, seveda je treba tudi trdne volje.

Krajev, kjer naj bi se tečaji vršili je mnogo in nikakor ni mogoče v vseh krajih ravno ob nedeljah se zbirati. Treba torej tudi delavnike za to porabiti. Smoter tečajev je pač že vreden, da mu prinesejo kmetovalci malo žrtev, nekoliko ur in se tudi ob delavnikih zberejo. To bi bil le dokaz njih navednega stremljenja in v čast. Smešno pa je, kdor pravi, da mu ni treba poduka, mej tem ko se na njegovem zemljišču na vsak korak ta velika potreba vidi. Čudno je sploh, da čim bolj so kmetovalci v posameznih krajih že napredovali, toliko večjo potrebo imajo po poduku. Poglejmo na Češko, kjer imajo tako veliko število raznih kmetijskih šol, toliko potovalnih učiteljev in toliko zbo-

rovanj, ali po deželah v Nemškem cesarstvu, kjer so kmetovalci glede kulture skoraj že prenatani.

Upajmo torej, da bode udeležba pri napovedanih tečajih obilna, da bodo ti tečaji tudi kar mogoče plodonosni.

Glede dneva, ure in kraja, kdaj in kje se bodo posamezni tečaji vršili, razglasilo se bode vsakokrat primerni čas naprej.

Maribor, 18. oktobra 1900.

Ivan Bele.

Cerkvene zadeve.

Vabilo k občnemu zboru družbe duhovnikov Lavantinske škofije.

Sedanjemu, pri občnem zboru dne 7. julija 1897 za leto 1897—1900 voljenemu odboru dotekla je triletna upravna doba. Po § 20. društvenih pravil nastane društvenemu predstojništvu dolžnost, sklicati zopet občni zbor, da po § 15 za bodočo triletno dobo 1900—1903 voli 7 odbornikov in 3 pregledovalce letnih računov. Odborniki naj po istem § stanujejo ali v Mariboru, ali na takih krajih, da lahko k sejam dohajajo. Da je občni zbor sklepčen, mora po § 22 pričujočih biti 20 društvenikov. Nepričujoči društveniki zamorejo pismeno voliti. Obhajal se bo občni zbor dne 6. novembra 1900, t. j. v torek, na god sv. Lenarta, ob 11 uri predpoldnem v kn.-šk. konz. pisarni. K občnemu zboru vse častite gg. društvenike uljudno vabi

Predstojništvo.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Dolič 24 K, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah K 20.10, Sv. Francisek v Stražah K 9.14, Braslovci K 42, Podsreda K 10, Olimje K 16.82, Sv. Peter pri Mariboru K 20, Solčava K 12, Ljubno K 26.50, Črna gora pri Ptuj 6 K, Svetinje K 15.24.

Cenjenim našim naročnikom!

Kdor je nov naročnik in nam kaj pošilja, naj to izrecno pove. Ta mali trud nam mnogo mnogo dela prihrani, ker smo z delom itak preobloženi. — Stari naročniki naj izvolijo blagohotno pri pošiljavi naročnine, pri reklamacijah itd. zapisati število, ki je zapisano na adresnem zavitku. — Reklamacije v odprtih pismih so poštne proste. — Nekateri naročniki dolgujejo naročnino že po več let. Kdor list redno sprejema, podaja se v dolg in se zaveže s tem dolg poravnati vsaj do konca leta. — Ako bi kedo list po dvoje dobival, naj enega vrne. Istotako naj list vrne, kdor noče več biti naročnik. — Prosimo uljudno, naj se uvažajo ta naša navodila! Naročnina pod 1 krono se navadno ne sprejema. Ali radi važnosti ravno sedanjih državnozborskih volitev sprejmemo izjemoma tudi nove naročbe za mesca november in december: 70 vin. (poštne znamke v zapečatenem pismu).

Upravništvo.

Loterijske številke.

Gradec: 27. oktob. 1900. 55, 6, 67, 62, 45
Dunaj: » » » 36, 76, 74, 21, 69